

at man ogsaa kunde finde en Vej til at komme ned til et mindre Antal. Det, jeg forlangte først og sidst, var for det første, at Forholdstalsvalg sikres, men dernæst at det Forholdstalsvalg, som man begyndte med, dog skaffede os det, der er Maalet for Forholdstalsvalget, i saa stort Maal som muligt. Derfor føjede jeg til, at naar man i det øvrige Land forlangte bevaret de mange smaa Kredse, som er til Fordel for andre Partier, og skaffede dem en Repræsentation, større end deres Tal af Vælgere i og for sig berettiger dem til, vilde jeg finde det urigtigt, om man berøvede det derigennem forfordelte Parti — det er Højre her i København — det Par smaa Kredse, det sidder inde med. Derfor forlangte jeg, for at Kredsmantaterne dog i samme ringe lille Maal som nu skulde tilfalde Højre, at ogsaa de københavnske Kredse skulde være urørte, og dermed vilde man saa ogsaa naa, at Antallet af Kredsevalg ikke kom over de 114, som havde Betydning, naar man skulde skaffe et saa stort Antal Suppleringsmandater som muligt, og dér mente jeg, at mindre end 30 kunde man ikke nøjes med. Nu er der ganske vist fra anden Side sagt, at gennem de 6 Mandater, som fremkommer ved, at man forøger Tallet fra 114 til 120, vil man naa, at Socialdemokrater og Højremænd væsentlig her i København vil faa en større Repræsentation, og da det er disse Partier, som er blevet forfordelt ved de sidste Valg, vil Formindskelsen af Suppleringsmandaterne derfor ikke mærkes. Men det er slet ikke rigtigt. I det Lovforslag, som vi nu ser foreligge her, og som man i Forvejen vidste, at Indenrigsministeren vilde komme med, gik han netop ud fra, at i København skulde man have den samme Mandatforøgelse. Af Suppleringsmandaterne skal København have de 7, og dermed faar Højre og Socialdemokraterne det forøgede Antal Mandater, som tilkommer dem paa Grund af deres større Tilslutning her i København, og man vilde samtidig i Stedet for 20 beholde de 30 Mandater som Suppleringsmandater for den Ulighed i Repræsentation, som Valget Landet over maatte bringe. Se, det var det, der laa bag ved det Tilbud om et Forslag, som jeg fremsatte — for mere end et Tilbud var det jo ikke —, og det kan rigtig godt forenes med, at man i og for sig ikke er stemt for eller ønsker at faa Antallet af Folketingsmænd forøget.

Det, som for mig er Hovedsagen, er, at man faar den almindelige Stemmeret og ikke blot den almindelige Stemmeret — for den er der jo slet ingen Respekt for, den almindelige Stemmeret har vi jo slet

ikke; naar en Vælger ude i Lejre-Kredsen giver sin Stemme, vejer den 7 Gange saa meget, som naar en Vælger i Københavns Amts 2den Valgkreds giver sin Stemme —, men frem for alt, at man faar den almindelige Valgret gjort gældende gennem Forholdstalsvalg. At begrænse Folketingsmændenes Tal kan godt forenes med Respekt for den Tanke, der ligger bag Kravet om Enmandskredse, naar man blot vil komme bort fra det efter min Mening usalige at betragte de een Gang bestaaende Kredse som noget, der ikke kan røres eller pilles ved. Hvad er det, der ligger bag ved Kravet om Enmandskredse? Det er at bevare det direkte Forhold mellem Vælgerne og Repræsentanten paa Rigsdagen. Men det Forhold vilde bevares lige saa godt, naar man i Stedet for 114 ulige store Kredse havde 90 lige store Kredse; og havde man 90 lige store Kredse, vilde de 30 Suppleringsmandater ganske anderledes gøre Fyldest, end de nu gør. Man kunde derfor godt have Forholdstalsvalg i Forbindelse med Enmandskredse uden at gaa op til det store Antal Folketingsmænd, der her har været Tale om. I øvrigt gik jeg i sin Tid med til at respektere Kravet om Enmandskredse, idet jeg maatte indrømme, at der er noget i Ønsket om det direkte Forhold mellem Vælgerne og Repræsentanten paa Tingene, men ikke fordi jeg i og for sig fandt, at dette Maal ene kunde naas ved Enmandskredse; det Forhold kan lige saa godt naas i Forbindelse med Forholdstalsvalg knyttet til Amts-kredse eller hellere til Toamtskredse. Det vil endda, tror jeg, blive en for Vælgerne heldigere Form. Nu er Forholdet det, at Vælgerne omkring i alle Kredsene kun har deres Interesser direkte varetaget gennem en Rigsdagsmand af et enkelt Parti. Som et æret Medlem — jeg tror, det var det ærede Medlem fra Kertemind (Eduard Larsen) — med Rette beklagede sig over, har Jylland end ikke en eneste Højrepræsentant her i Tinget. Det er ganske vist et meget mangelfuldt Forhold, der saaledes eksisterer mellem Højrevælgerne i Jylland — og af dem er der dog mange — og Rigsdagen. Det vilde man komme over, i det Øjeblik man gik til Valg i Storkredse, blot man sørgede for at sætte 2 Amter sammen, som havde nogenlunde sammenfaldende Interesser. Jeg vil som en naturlig Storkreds nævne Fyn. Der falder Interesserne i det hele og store sammen, og Fynboerne vilde, hvis de havde deres 12 eller 15 Repræsentanter paa Tingene, valgte i en Storkreds, vide, at de havde deres Interesser varetaget efter en slet ikke saa lille Maalestok af Repre-